

JULIAN KWIATKOWSKI

ur. 1940; Grodzany

Miejsce i czas wydarzeń	Grodzany, współczesność
Słowa kluczowe	Projekt Pszczelarstwo na Lubelszczyźnie. Nieopisana historia – Rzeczpospolita Pszczelarska, rok w pasiece, praca pszczelarza, zimowanie pszczół, miodobranie

Praca w pasiece

Kiedy zrobi się ciepło (około 12–5°C), to już wewnątrz [ula] coś się dzieje, matka zaczyna czerwić, są już pyłki, pszczoły muszą je przynieść, bo przecież muszą czymś żywić larwy, a więc już jest robota. Wylatują [z ula] w kwietniu albo, jeśli jest ciepło, już pod koniec marca. [Wtedy] jest już pożytek –wierzba nektaruje, później drzewa owocowe, rzepak (wtedy już jest pełnia). Ja żeby przedłużyć [czas nektarowania] sięję sobie jeszcze 40 arów gryki, około 20–0 arów facellii. W tym roku, mimo, że się zasiało, [pszczoły] nie chodziły po gryce, bo nie nektarowała, za sucho było i za ciepło. Ziarno się zbierze i znów się będzie siało. Jak wróciłem z sanatorium, byłem nastawiony, że [miodu] gryczanego wezmę dużo, a tu mizeria, suchoty; nie było. W tej chwili przygotowuję powoli ramki, trzeba będzie wyjmować i do zimowli [przygotowywać]. Pod koniec, po piętnastym [sierpnia] trzeba będzie powolutku podkarmiać, bo to istotne jest, żeby nowe pokolenie [pszczół] wyszło, które będzie mogło przezimować, żeby rodzina była silna do zimowania. Pod koniec sierpnia trzeba już podkarmiać cukrem. Przeciętnie trzeba dać 10 kilogramów cukru ([a właściwie] syropu) albo [podać] tak zwany inwert (bo teraz już jest stosowany, ale w większych pasiekach, bo wtedy [pszczelarz] nie musi robić syropu cukrowego, tylko wlewa od razu do podkarmiaczki i pszczoły sobie go pobierają].

[W zimie] trzeba ocieplać ule. Pszczoły sobie dadzą radę zawsze, niemniej jednak, żeby im ułatwić przezimowanie (zapewnić odpowiednią temperaturę), w grudniu trzeba położyć maty boczne i na wierzchu [ula], ale skoro wiosna, boczne maty trzeba wyciągać, żeby [pszczoły] się nie przegrzały. Straty spowodowane zimą rzadko się zdarzają, ale ostatnimi laty (u mnie w tym roku w dwóch ulach) zdarza się, że pokarm zostanie w ramkach, a pszczół nie ma. Pszczoły były, pokarm był dany, na wiosnę pszczół nie ma, a pokarm został. To podobno jest jakiś wirus, badania są [prowadzone], ale nie mogą wykryć, co to jest [dokładnie]. Zakłócenie mają albo opuszczają ul (ale jak podkarmia się pszczoły na zimę, to one już nie mają za dużo

lotów...). Była taka hipoteza, że [przyczyną jest] zakłócenie jakichś fal, [w wyniku czego pszczoła] nie może trafić do ula. Taki przypadek miał starosta: chyba ze dwa lata temu z około sześćdziesięciu uli [pszczoły] wyniosły się.

Do ula się zagląda, jak się przegląda, czy miodobranie robi i wtedy się obserwuje [pszczoły]. Jest zasada, że nie wolno denerwować się i okazywać strachu. Organizm wydziela jakieś [substancje] do potu, pszczoła wyczuje je i niespokojna się robi. A machanie rękami, to jeszcze bardziej [ją prowokuje]. [Jeśli ktoś boi się pszczół i odgania od nich], to już jest stracony i musi uciekać. Jak ucieka, to cała gromadka za nim leci. Gdzieś we włosy się wplącze... [Kiedy] pszczoła siądzie sobie [na człowieku], to trzeba ją zdmuchnąć. Ja mówię: „No i po co siadasz, użądliś to zginiesz” Bo jak użądli to zginie. Zdmuchnę ją, polecą dalej. Takie to jest współzycie z pszczołkami.

Z narzędzi potrzebnych do pracy pasiecy to powinien być strój, do odsklepienia nóż albo widełki (jak ja to nazywam). Miodarka jest istotna. To w zasadzie wszystko. Dłuto, żeby otwierać. Jak ktoś ma większą pasiekę, to może jeszcze mieć odsklepiarki. Topiarki do topienia wosku topiarki. A więc, sprzętu jest. Kiedy weszły programy Unii [Europejskiej], automatycznie sprzęt zaczął drożeć. Producent miodu zyskuje, ale część dochodu zabiera ten, kto produkuje narzędzia.

Nie próbowałem przewozić uli, bo w pobliżu nie ma w ogóle pszczół, a [poza tym] to jest za mała pasieka. Jakby była duża, to wtedy tak. U nas w Kole [Pszczelarzy] są wędrownie pasieki.

Data i miejsce nagrania	2016-08-03, Grodzany
Rozmawiał/a	Piotr Lasota, Michał Krzyżanowski
Transkrypcja	Katarzyna Kuć-Czajkowska, Anna Sawa
Redakcja	Małgorzata Maciejewska, Anna Sawa
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"